

ČESKÁ REPUBLIKA
USNESENÍ
Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Jana Filipa a soudců Josefa Fialy a Pavla Šámala (soudce zpravodaje) o ústavní stížnosti stěžovatelů spolku **Centrum pro efektivní dopravu, z. s.**, sídlem Prusíkova 2577/16, Praha 13 – Stodůlky a obchodní společnosti **Egis Rail S. A.**, sídlem 168-170 Avenue Thiers, Lyon, Francouzská republika, zastoupených Mgr. Andrejem Gundelem, advokátem, sídlem Anenská 58/26, Brno, proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. ledna 2020 č. j. 1 As 235/2019-52, rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. května 2019 č. j. 31 Af 45/2017-68, rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 18. dubna 2017 č. j. ÚOHS-R0046/2017/VZ-12391/2017/321/EDy a usnesení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 7. února 2017 č. j. ÚOHS-S0748/2016/VZ-04030/2017/522/JKr, za účasti **Nejvyššího správního soudu, Krajského soudu v Brně, předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**, sídlem třída Kpt. Jaroše 1926/7, Brno, jako účastníků řízení, a **Správy železnic, státní organizace**, sídlem Dlážděná 1003/7, Praha 1 – Nové Město, jako vedlejší účastnice řízení, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí

1. Stěžovatelé se v ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) domáhají zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí, jimiž dle nich došlo k porušení jejich ústavních práv vyplývajících z čl. 11, čl. 36, čl. 38 odst. 1, čl. 37

odst. 3 Listiny základních práv a svobod, z čl. 6 a čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě a čl. 16, čl. 17, čl. 20 a čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie.

2. Z obsahu ústavní stížnosti a napadených rozhodnutí Ústavní soud zjistil, že stěžovatelé se účastnili zadávacího řízení na veřejnou zakázku, v němž byla vedlejší účastnice v postavení zadavatele. Vedlejší účastnice svým rozhodnutím vyloučila stěžovatele z řízení o veřejné zakázce pro nesplnění kvalifikace a stěžovatelé následně podali dne 12. 12. 2016 k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) návrh na přezkoumání rozhodnutí o vyloučení podle § 113 a násl. zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVZ“), současně s návrhem na nařízení předběžného opatření spočívajícím v zákazu uzavřít smlouvu v řízení o veřejné zakázce dle § 117 odst. 1 písm. a) ZVZ. V souladu s § 111 odst. 5 ZVZ počala běžet tzv. blokační lhůta, ve které nesmí zadavatel uzavřít smlouvu na plnění veřejné zakázky.

3. Úřad nejprve zamítl rozhodnutím ze dne 5. 1. 2017 č. j. ÚOHS-S0748/2016/VZ-00422/2017/522/JKr návrh na nařízení předběžného opatření. Po uplynutí tzv. blokační lhůty a po uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky ze dne 2. 2. 2017 mezi vedlejší účastnicí jako zadavatelem a vybraným uchazečem správní řízení Úřad svým napadeným usnesením zastavil pro zjevnou bezpředmětnost žádosti. Podle § 118 odst. 1 ZVZ již nelze zrušit rozhodnutí vedlejší účastnice o vyloučení stěžovatelů, uzavřel-li zadavatel s vybraným uchazečem smlouvu na plnění veřejné zakázky. Stěžovatelé proti napadenému usnesení podali rozklad k předsedovi Úřadu, ve kterém namítali, že Úřad nerozhodl v zákonem stanovené lhůtě a pro zastavení řízení nebyly splněny zákonné podmínky, neboť měl za každých okolností rozhodnout o žádosti meritorně a opačný postup znemožňuje účinný přezkum úkonů zadavatele a možnost vymáhat náhradu škody vyplývající z unijních předpisů. Předseda Úřadu svým napadeným rozhodnutím rozklad zamítl a napadené usnesení Úřadu potvrdil s tím, že procesní postup je plně v souladu s ustálenou rozhodovací praxí správních soudů, vnitrostátními i unijními předpisy, neboť je zachována pravomoc Úřadu ukládat sankce za správní delikty zadavatelů a uplatňování práva na náhradu škody jako občanskoprávní odpovědnosti je nezávislé na uplatňování odpovědnosti správněprávní.

4. Proti napadenému rozhodnutí předsedy Úřadu stěžovatelé podali žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“). V žalobě stěžovatelé namítali zejména rozpor postupu Úřadu s právem na účinný přezkum a náhradu škody vyplývajícím z unijních předpisů a judikatury Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“). Krajský soud napadeným rozsudkem žalobu zamítl s odkazem na ustálenou rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu, která se touto otázkou již zabývala. Stěžovatelé následně podali kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, jenž ji svým napadeným rozsudkem zamítl. Přitom uvedl, že se posuzovanou otázkou již dostatečně zabývala soudní praxe a zdůraznil, že se stěžovatelé mohli domoci věcného přezkumu napadením rozhodnutí o zamítnutí návrhu na nařízení předběžného opatření, které ve svém důsledku může prodloužit tzv. blokační lhůtu a zamezit tak uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky. Přesto však Úřadu vytknul, že jeho postup vedl k tomu, že návrh nebyl projednán před uplynutím tzv. blokační lhůty.

II.

Argumentace stěžovatelů

5. Stěžovatelé zejména namítají, že česká právní úprava je rozporná s unijními předpisy, neposkytuje-li jim efektivní ochranu před nezákonným postupem zadavatele. V návaznosti na to stěžovatelé poukazují na rozsudek Soudního dvora ze dne 2. 6. 2005 ve věci C-15/04 *Koppensteiner GmbH proti Bundesimmobiliengesellschaft mbH*, se kterým se soudy nijak nevypořádaly. Soudům (zejména Nejvyššímu správnímu soudu) dále vytýkají, že jejich napadená rozhodnutí jsou nedostatečně odůvodněná, nepřezkoumatelná, nesprávná, vnitřně rozporná a nelogická, neboť podle nich je česká právní úprava dostatečná co do účinného přezkumu úkonů zadavatelů, současně však připouští, že této ochrany nelze dosáhnout vždy. V této souvislosti odkázali také na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ve věci *Vetrenko proti Moldavsku* ze dne 18. května 2010 č. 36552/02, Dále stěžovatelé namítají porušení principu rovnosti v řízení před správními soudy, těžil-li Úřad ze svého protiprávního jednání, jež ostatně shledal sám Nejvyšší správní soud. Konečně stěžovatelé namítají, že Úřad a soudy jim svým postupem zabraňují domáhat se náhrady škody, znemožňují-li ve svém důsledku meritorní přezkum zákonnosti postupů zadavatele.

III.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

6. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnými stěžovateli, kteří byli účastníky řízení, v němž byla vydána rozhodnutí napadená ústavní stížností, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelé jsou právně zastoupeni v souladu s § 29 až 31 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“). Stěžovatelé vyčerpali všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva; ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*).

IV.

Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

7. Ústavní soud dále posoudil obsah ústavní stížnosti a dospěl k závěru, že jde o návrh zjevně neopodstatněný.

8. Ústavní soud ve svých rozhodnutích opakovaně zdůraznil, že není oprávněn zasahovat do jurisdikce obecných soudů, neboť není vrcholným článkem jejich soustavy (čl. 81 a čl. 90 Ústavy). Dále zdůraznil subsidiární charakter ústavní stížnosti jako prostředku ochrany základních práv a svobod i principu minimalizace zásahů do pravomoci jiných orgánů veřejné moci [srov. nálezy sp. zn. I. ÚS 177/01 ze dne 3. 6. 2003 (N 75/30 SbNU 203)]. Ústavní soud k zásahu do pravomoci obecných soudů přistoupí pouze v případě, že na podkladě individuální ústavní stížnosti zjistí zásah do základních práv a svobod jedince. Takovýto zásah však Ústavní soud v posuzovaném případě neshledal. Stěžovatelé ve své ústavní stížnosti odkazují na svá ústavně zaručená práva

a rozvíjí ústavněprávní argumentaci, avšak podstata jejich námitek spočívá pouze na polemice s výkladem podústavního práva soudy a správními orgány, to však samo o sobě přípustnost ústavní stížnosti založit nemůže. Ústavnímu soudu zásadně nepřísluší posuzovat soudní výklad podústavního práva ze strany soudů. Není ani oprávněn posuzovat samostatně postup správních orgánů, který již řádně přezkoumaly správní soudy.

9. Sami stěžovatelé ostatně odkazují na ustálenou praxi Ústavního soudu, podle které je Ústavní soud oprávněn zasahovat do rozhodovací činnosti obecných soudů pouze, vybočila-li by z ústavních limitů, např. v důsledku ústavně nepřípustné svévole, anebo pokud by napadené soudní rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné resp. postrádalo řádné, srozumitelné a logické odůvodnění [srov. nález sp. zn. IV. ÚS 14/17 ze dne 9. 5. 2018 (N 84/89 SbNU 269), bod 31]. Vytýkají-li stěžovatelé správním soudům, zejména Nejvyššímu správnímu soudu arbitrárnost, nepřezkoumatelnost, nesprávnost a nelogičnost jejich napadených rozhodnutí, Ústavní soud v ústavněprávní rovině žádné takové pochybení neshledal. Z napadených rozhodnutí srozumitelně vyplývá, proč považují českou právní úpravu za eurokonformní a postup Úřadu za zákonný. V souvislosti s tím se Nejvyšší správní soud (body 19 a 24 odůvodnění jeho rozsudku) i krajský soud (bod 15 odůvodnění rozsudku) vypořádaly i s rozsudkem Soudního dvora ze dne 2. června 2005 ve věci *C-15/04 Koppensteiner GmbH proti Bundesimmobiliengesellschaft mbH*. Z napadených rozhodnutí také vyplývá, proč postup Úřadu ve svém důsledku nevede k nemožnosti věcného přezkumu úkonů zadavatele (viz bod 26 napadeného rozsudku Nejvyššího správního soudu), ani ke zmaření práva stěžovatelů na náhradu škody (viz bod 13 napadeného rozsudku krajského soudu). S těmito závěry se Ústavní soud ztotožňuje, a proto nelze napadená rozhodnutí hodnotit. Tato rozhodnutí tak nelze hodnotit jako nepřezkoumatelná.

10. Na hodnocení Ústavního soudu nic nemůže změnit ani odkaz stěžovatelů na rozsudek ESLP ve věci *Vetrenko proti Moldavsku* ze dne 18. května 2010 č. 36552/02, podle nějž mají soudy povinnost vypořádat se s námitkami účastníků v míře přiměřené jejich závažnosti. Současně z citovaného rozsudku ESLP vyplývá, že požadavky čl. 6 odst. 1 Úmluvy nelze chápat tak, že soudy mají povinnost v podrobnostech vypořádat každou námitku účastníka řízení (obdobně judikatura Ústavního soudu, srov. např. usnesení sp. zn. IV. ÚS 973/10 ze dne 23. 6. 2010, usnesení sp. zn. IV. ÚS 128/01 ze dne 31. 7. 2001 či usnesení sp. zn. IV. ÚS 1714/08 ze dne 22. 10. 2008; veřejně dostupné na <http://nalus.usoud.cz>, stejně jako další rozhodnutí zde citovaná). I těmto požadavkům však napadená rozhodnutí plně odpovídají. Ostatně stěžovatelé ani nemohou důvodně namítat arbitrárnost a nepřezkoumatelnost napadených rozhodnutí soudů, nesouhlasí-li následně s jejich věcnou argumentací.

11. Očekávají-li stěžovatelé, že Ústavní soud podrobí napadená rozhodnutí dalšímu, v podstatě instančnímu přezkumu, je v kontextu shora vyložených kritérií ústavněprávního přezkumu namíste připomenout, že tato role Ústavnímu soudu nepřísluší [viz např. nález sp. zn. I. ÚS 2482/13 ze dne 26. 5. 2014 (N 105/73 SbNU 683), bod 16 a nález sp. zn. I. ÚS 3216/13 ze dne 25. 9. 2014 (N 176/74 SbNU 529), bod 53].

12. Pro úplnost Ústavní soud dodává, že obdobnou věcí se zabýval v usnesení sp. zn. II. ÚS 2883/19 ze dne 30. 9. 2019. I zde došel k závěru, že je ústavní stížnost zjevně neopodstatněná, jde-li o výklad podústavního práva, jenž je soudy náležitě

(tj. srozumitelně, nikoli arbitrárně a logicky) odůvodněn. Ani okolnosti případu v nyní posuzované věci, které se zásadně neliší od v minulosti posuzovaného případu, nejsou způsobilé hodnocení Ústavního soudu zvrátit.

13. S ohledem na výše uvedené Ústavní soud ústavní stížnost odmítl mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků řízení podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 31. března 2020

Jan Filip v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Iveta Dvořáková